

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σχολή Μουσικής και
Οπτικοακουστικών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών
Επιστημών και Τεχνών
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

11ο ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας

«Νεωτερισμός και Παράδοση»
(με αφορμή τα 70 χρόνια από το θάνατο του Νίκου Σκαλκώτα)

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Κεντρικό κτήριο (Προπύλαια)
21-23 Νοεμβρίου 2019

Πρόγραμμα συνεδρίου

Πέμπτη, 21 Νοεμβρίου 2019

10.30-11.00: Έναρξη του συνεδρίου, χαιρετισμοί (Αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος»)

Παράλληλες συνεδρίες

Αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος»

11.00-12.15: 1η συνεδρία

Προεδρεύων: Αχιλλέας Χαλδαιάκης

Απόστολος Παληός: «Επιδράσεις και αλληλεπιδράσεις σε τέσσερις εμβληματικούς συνθέτες του 19ου και 20ού αιώνα με αφορμή το τελευταίο από τα *Καπρίτσια* του Paganini»

Ιάκωβος Σταϊνχάουερ: «Μουσική και χειρονομία στο βωβό κινηματογράφο»

Τάσος Κολυδάς & Νίκος Πουλάκης: «Από το μουσικό χειρόγραφο στην ψηφιακή παρτιτούρα: διερεύνηση του τρόπου αποτύπωσης των μουσικών έργων σε μουσική σημειογραφία από έλληνες συνθέτες»

12.15-12.45: Διάλειμμα για καφέ

12.45-14.00: 2η συνεδρία

Προεδρεύων: Μάρκος Τσέτσος

Σωκράτης Γεωργιάδης: «Το αντιστικτικό ζεύγος ως πυρήνας της συνθετικής δημιουργίας: Όψεις μίας κρυφής ταυτολογίας»

Σόλων Ραπτάκης: «*A mazurka's progress*: η περίπτωση του χορευτικού δεύτερου μέρους στις δύο σονάτες για πιάνο του Μίλι Μπαλάκιρεβ»

Ιωάννης Φούλιας: «Όψεις παράδοσης και νεωτερισμού στα *Τρία σονέττα του Πετράρχη* του Franz Liszt»

Αμφιθέατρο «Α. Αργυριάδης»

11.00-12.15: 3η συνεδρία

Προεδρεύουσα: Irmgard Lerch-Καλαβρυτινού

Άννα Χατζηαθανασίου: «Βαυαρικές επιρροές στην μουσική ζωή της Αθήνας τον 19ο αιώνα»

Θεοδώρα Ιορδανίδου: «Το φλάουτο στο Ωδείο Αθηνών μέχρι το 1940»

Ευαγγελία Α. Χαλδαιάκη: «Σίμων Κάρας αυτοβιογραφούμενος: Τέσσερις ανέκδοτες επιστολές του προς την Εύα Πάλμερ-Σικελιανού»

12.15-12.45: Διάλειμμα για καφέ

12.45-14.00: 4η συνεδρία

Προεδρεύων: Νίκος Μαλιάρας

Λαμπρογιάννης Πεφάνης & Στέφανος Φευγαλάς: «Ζητήματα εναρμόνισης της δημοτικής μουσικής. Η περίπτωση του Διονύσιου Λαυράγκα μέσα από τη συλλογή κυπριακών τραγουδιών και σκοπών του Χρίστου Αποστολίδη»

Αγγελική Σκανδάλη: «Η σμυρναϊκή οπερέτα των Σύλβιου & Καρακάση στην Αθήνα – Η Τζαζ-μπαντ του 1928»

Νικόλαος Αθ. Μάμαλης: «Η μουσική συνεισφορά του Μανώλη Σκουλούδη στις θεατρικές παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου (1933-1935)»

Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2019

Παράλληλες συνεδρίες

Αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος»

9.45-11.00: 5η συνεδρία

Προεδρεύων: Μηνάς Ι. Αλεξιάδης

Εύη Νίκα-Σαμψών: «Νεωτεριστικές όψεις και αντιπαραθέσεις στη λιμπρετολογία και μουσική δραματουργία του 18ου αιώνα. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις»

Βασιλική Κωνσταντίνου: «Ο μύθος της Αριάδνης στις όπερες του J. G. Conradi και του J. S. Kusser. Προσεγγίζοντας τους πρώιμους νεωτερισμούς της γερμανικής όπερας»

Μαριάννα Σιδερή: «Carlo Goldoni vs Carlo Gozzi: Ανάμεσα σε ένα παραδοσιακό πρότυπο και τη σκηνή του μέλλοντος»

11.00-11.30: Διάλειμμα για καφέ

11.30-12.45: 6η συνεδρία

Προεδρεύουσα: Εύη Νίκα-Σαμψών

Αναστασία Σιώψη: «Εικόνες πολέμου στην όπερα»

Δήμητρα Χόνδρου: «Νεωτερισμός και παράδοση: ο *Macbeth* των Verdi και Bloch»

Μηνάς Ι. Αλεξιάδης: «Όπερα και μουσικό θέατρο στον μεσοπόλεμο και εντεύθεν: αλληλεπιδράσεις, ορολογία και προβληματισμοί»

12.45-13.15: Διάλειμμα για καφέ

13.15-14.30: 7η συνεδρία

Προεδρεύουσα: Αναστασία Σιώψη

Αποστολία Κουκούλη: «Ο διάλογος μεταξύ μη-δυτικών μουσικών παραδόσεων και δυτικής νεωτερικότητας ως μέσο διαπραγμάτευσης ταυτοτήτων στην όπερα του B. Britten, *Death in Venice* (1973): Μια αναλυτική προσέγγιση»

Μαρία Μελπομένη Χρύση: «Χορός και Χρόνος: Ο ρόλος του Χορού στην όπερα *Οιδίπους επί Κολωνώ* του Θόδωρου Αντωνίου»

Σταματία Γεροθανάση: «Προσαρμογή του αρχαίου μύθου στη μουσική δραματουργία του 21ου αιώνα. Aribert Reimann, *Medea*»

Αμφιθέατρο «Α. Αργυριάδης»

9.45-11.00: 8η συνεδρία

Προεδρεύων: Τάσος Χαψούλας

Σπήλιος Κούνας: «Επανεξετάζοντας τα γραμμικά εξελικτικά σχήματα στις λαϊκές μουσικές παραδόσεις – η παράμετρος της αρμονίας»

Νίκος Ορδουλίδης: «Ο Γιώργος Νταλάρας και η ανασυγκρότηση του ρεμπέτικου»

Όλγα Κακοσίμου: «Τραγουδώντας φάντο στη σύγχρονη Λισαβόνα: ζητήματα παράδοσης κι εμπορικότητας»

11.00-11.30: Διάλειμμα για καφέ

11.30-12.45: 9η συνεδρία

Προεδρεύων: Ιωάννης Φούλιας

Θανάσης Τρικούπης: «Αιμίλιος Ριάδης (1880-1935): *Trois Chansons Macédoniennes*. Μελέτη περί των μορφοποιητικών διλημάτων του συνθέτη»

Ξένια Κωνσταντινίδου: «Μια περιοδική - και μη - καταλογογράφηση της εργογραφίας του Γεώργιου Πονηρίδη και η κριτική έκδοση της *Αττικής Σουίτας αρ. 3* (1937) για πιάνο»

Ιωάννης Ανδρόνογλου: «Η ελληνική παραδοσιακή μουσική ως πηγή έμπνευσης στη σύνθεση έργων για κιθάρα: από τα συνθετικά πρότυπα της Εθνικής Σχολής Μουσικής σε μια μεταμοντέρνα προσέγγιση»

12.45-13.15: Διάλειμμα για καφέ

13.15-14.15: 10η συνεδρία

Προεδρεύουσα: Αναστασία Γεωργάκη

Μαρία-Δήμητρα Μπαβελή: «Στοιχεία νευματικής γραφής στο σύστημα γραφικής σημειογραφίας του Ανέστη Λογοθέτη»

Μαρία Ντούρου: «Γ. Α. Παπαϊωάννου: *Μετεώριση*, φαντασία για βιολοντσέλο και ορχήστρα (AKI-Nτ 219) in memoriam Νίκου Σκαλκώτα»

Σάββατο, 23 Νοεμβρίου 2019

Παράλληλες συνεδρίες

Αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος»

9.30-10.45: 11η συνεδρία

Προεδρεύων: Γιώργος Σακαλλιέρος

Πάνος Βλαγκόπουλος: «Το χρέος τους: Έλληνες συνθέτες και Schoenberg»

Βασιλική Κουτσομπίνα: «Νίκος Σκαλκώτας: ένας αναζητητής του μοντερνισμού»

Γιώργος Ζερβός: «Μορφές νεωτερισμού και παράδοση: η μουσική ιδιοσυγκρασία του Νίκου Σκαλκώτα μέσα από τα κείμενά του»

10.45-11.15: Διάλειμμα για καφέ

11.15-12.30: 12η συνεδρία

Προεδρεύων: Γιώργος Ζερβός

Γιώργος Κοκκώνης: «Ο Σκαλκώτας στο εργαστήρι της Μέλπωσ Μερλιέ»

Γιώργος Σακαλλιέρος: «Τα 16 Τραγούδια για μεσόφωνο και πιάνο (1941) του Νίκου Σκαλκώτα: ένας καλειδοσκοπικός φωνητικός κύκλος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του»

Πηνελόπη Παπαγιαννοπούλου: «Η λίστα με τις 48 δωδεκάφθογγες σειρές που περιλαμβάνονται στο Αρχείο Σκαλκώτα και το *Bolero για τσέλο και πιάνο*»

12.30-13.00: Διάλειμμα για καφέ

Αμφιθέατρο «Α. Αργυριάδης»

9.30-10.45: 13η συνεδρία

Προεδρεύων: Πύρρος Μπαμίχας

Nina-Maria Wanek: «Για μια νέα αξιολόγηση της λεγόμενης “Missa Graeca”»

Χρυσοβαλάντης Ιωαννίδης: «Μελοποιητικός Νεωτερισμός και επιβίωση της Παράδοσης στο Δοξαστάριο του Ιακώβου Πρωτοψάλτου: Το Δοξαστικό των Αποστίχων της Πεντηκοστής «Γλώσσα ποτέ συνεχήθησαν» σε ήχο πλ. δ΄»

Νίκος Ανδρικός: «Σύγχρονη τροπική σύνθεση – Διασπώντας το στερεοτυπικό δίπολο νεωτερισμός-παράδοση»

10.45-11.15: Διάλειμμα για καφέ

11.15-12.30: 14η συνεδρία

Προεδρεύων: Ιάκωβος Σταϊνχάουερ

Raphael Staubli: «Νεωτερισμός και Παράδοση στη μουσική του Anton Webern»

Αποστολία Νικούλη & Κωνσταντίνος Χάρδας: «Ανασκευάζοντας την παράδοση: Η πολυεπίπεδη λειτουργία της συμμετρίας στη *Συμφωνία σε Ντο* του Ίγκορ Στραβίνσκυ»

Μαριάνθη Φωτοπούλου & Κωνσταντίνος Χάρδας: «“Σαν φωτιές χτυπώντας στου μέλλοντος τα μάτια”»: Μια “επαναστατική” ανάγνωση της τονικότητας από τον Ντμίτρι Ντμίτριεβιτς Σοστακόβιτς στη *Συμφωνία αρ. 3*, «*Την Πρώτη Μαΐου*», σε Μι-ύφεση-μείζονα, op. 20 (1929)»

12.30-13.00: Διάλειμμα για καφέ

13.00-15.00: Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας
(Αμφιθέατρο «Ι. Δρακόπουλος»)

Γενικός συντονιστής του συνεδρίου

Μάρκος Τσέτσος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου

Πάνος Βλαγκόπουλος, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Πέτρος Βούβαρης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Γιώργος Σακαλλιέρος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ιωάννης Φούλιας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου

Κώστας Καρδάμης, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Γιώργος Κίτσιος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Πύρρος Μπαμίχας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Άννα-Μαρία Ρεντζεπέρη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας